

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim

Tlf.: 91369378 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

Trondheim kommune

Byplankontoret

7004 TRONDHEIM

byplan.postmottak@trondheim.kommune.no

Lillegråkallen – Kobberdammen – Fjellsæter, områderegulering – forslag til planprogram: Uttalelse FNF

Forum for natur og friluftsliv i Sør-Trøndelag (FNF) viser til brev fra Trondheim kommune av 8. desember 2010 vedlagt utkast til planprogram datert 8. november 2010.

FNF er et samarbeidsnettverk på fylkesnivå for naturvern og friluftsforslag. I Sør-Trøndelag er det tretten medlemsorganisasjoner med over 30 000 medlemsskap. Denne uttalelsen støttes av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Sør-Trøndelags krets av Norges Speiderforbund, Trondhjems Turistforening, Trondheim Turmarsjforening, Trondhjems Kajakklubb og WWF Midt-Norge.

Sammendrag

FNF anser at i tillegg til det foreslåtte utredningsprogrammet må følgende utredes:

- ***Alternativ 0 - variant med tilbakeført natur / mindre nærmiljøanlegg***
- ***Økonomien i å ha to alpinanlegg i Trondheimsregionen***
- ***Forhold til andre planer***
- ***Nedleggelse av anleggene***

I tillegg anser FNF at man må være konkret i hva som skal utredes i følgende punkter:

- *Man må vise hvor rørledninger og veier vil gå*
- *Kostnadene ved nedleggelse av anleggene innen noen tiår*
- *Hvordan tiltakene vil påvirke naturmangfoldet*
- *Nær- og fjernvirkninger av støy og lys*

FNF reagerer på at kommunen nå åpner for planlegging av svært plasskrevende og meget trafikkskapende idretts- og aktivitetsanlegg og videreføring av Forsvarets forlegning midt inne Trondheims befolknings allerede for knappe markaområder. Slike anlegg er i strid med de viktigste forutsetninger i overordnede planer og i det samarbeidet natur- og friluftslivsorganisasjonene har hatt med kommunen gjennom mange år. I planprogrammet åpnes det også for at Forsvarets forlegning på Lillegråkallen, som det alltid har vært forutsatt skal tilbakeføres til naturområde etter endt funksjon for Forsvaret, nå skal ligge her fortsatt, uavhengig av utfallet av ny reguleringsplan for området.

Vi vil også innledningsvis gi uttrykk for at nå gjeldende reguleringsplan for Skistua–Fjellseter-området for mange forhold ble vedtatt mot de råd natur- og friluftslivsorganisasjonene ga til kommunen. Organisasjonene har ment denne planen la opp til større anlegg i kjerneområdene i Bymarka, og stor utbygging av parkeringskapasitet, i strid med en rekke forutsetninger i overordnede planer, bl.a. om å forbeholde knappe markaområder for friluftsliv og tilhørende aktiviteter, begrense bilbruk og bilavhengighet til sentrale deler av marka, i størst grad rette innsatsen for å videreutvikle tilretteleggingen for friluftslivet fra der folk bor og fra ”nye” bydeler der mulighetene ikke er ivaretaget og generelt dreie bruksmønsteret for friluftslivet bort fra et stadig mer bilbasert til en gjennomgående mer miljøvennlig bruk.

Natur- og friluftslivsorganisasjonene ber om at momentene vi gjennomgår i det følgende blir lagt til grunn for de planutredningene som nå skal forutsettes for det planarbeid som Trondheim kommune nå har åpnet for igangsetting av.

I foreslått planprogram er det redegjort fra at det skal utredes konsekvenser og forutsetninger for 4 alternative aktivitetsanlegg i tillegg til et null-alternativ, mens det bare er gitt stikkord for utredningstema, hva som forutsettes skal utredes.

I denne gjennomgangen vil vi ta utgangspunkt i disse stikkordene. Vi vil gjennomgå hva natur- og friluftslivsorganisasjonene mener må redegjøres for av forutsetninger og konsekvenser for at vi kan anse saken godt nok belyst etter plan- og bygningslovens og forvatningslovens forutsetninger.

Alternativene

Ett alternativ i tillegg

I tillegg til det rene null-alternativet mener natur- og friluftslivsorganisasjonene det må utredes:

Alternativ 0 - variant med tilbakeført natur / mindre nærmiljøanlegg

Organisasjonene mener det i fremtiden i utgangspunktet ikke bør være anlegg i tilknytning til Skistua utover de virksomheter som allerede er etablert i skileikområdet. Vi mener likevel det i tillegg til 0-alternativet slik det er beskrevet og utbyggingsalternativene bør utredes et alternativ der heisanlegget for Kleiva fra Vintervatnet til Gråkallen, sammen med anleggene i Instruktorbakken blir tatt bort og erstattet med et mindre nærmiljøanlegg knyttet til Skistua der Skistusletta danner foten for en mindre heis, alpinbakker og evt. bakker for sykling i et begrenset område. Flere alternative plasseringer som ikke er knyttet til Skistua burde også bli utredet.

Et slikt alternativ ble av fremmet av organisasjonene i diskusjonene vi har vært med på om videreføring av Skistua, der anlegget kunne være tilpasset Skistuas primærfunksjon som turmål i marka. Men alternativet ble ikke utredet som ledd i reguleringsarbeidene for Skistua- Fjellseterområdet. Organisasjonene mener det nå må utredes som alternativ til utbyggingsalternativene.

Beskrivelse av tiltaket

Alle alternativene må konkretiseres når det gjelder hvilke områder som skal hugges ut, utplaneres og dreneres, hvordan områdene skal terrengbehandles, tilsås og gjenplantes.

Alle anleggstiltak som heisanlegg, rør- og ledningsinfrastruktur må konkretiseres på planer og ved prinsipp tegninger og beskrivelser. Det må vises rørsystemer for snøproduksjonsanlegg. Det må gjøres greie for hvor vatn skal skaffes til dette formålet og hvilke installasjoner som skal legges til vannkilden.

Det må vises hvordan adkomster og forbindelser mellom anleggene skal ordnes, anleggenes utbredelse ved bunn- og toppstasjoner, bl.a. hvilke områder som skal tørrlegges og i praksis forutsettes bli tatt i bruk til deler av alpin- og sykkelområdene.

Det må gå fram hvordan områdene skal belyses.

Det må klargjøres om og evt. hvordan transportbehov for kjøretøyer og anleggsmaskiner skal ivaretas for den tekniske drift fram til alle deler av anlegget og særlig ned til aktuelle bunnstasjonene for ulike alternativer, bl.a. om og hvordan permanent kjøretrase skal opparbeides.

Det må konkret vises hva en skal gjøre ved kryssende stier og løyper og hvordan disse evt. er aktuelle å legge om eller kompensere for.

Det må gjøres greie for hvordan anleggene skal forvaltes og drives både i vintersituasjon og på barmark. Det må vises hvilke områder som vil bli preparert og hardtråkket og hvordan det forutsettes at naboområder og mellomliggende skogsområder skal forvaltes. Det må klargjøres hvilke områder som skal tas i bruk til eller være åpne for frikjøring om vinteren og terrengsykling om sommeren, og hvilke områder der naturtilstanden skal bevares og vernes om. Det må også gjøres greie for hvordan en skal oppnå forutsatt skjerming av områder der det ikke skal være aktiviteter og hvilken risiko det er for at forutsatt forvaltning ikke oppnås.

Det må for alle alternativer gjøres greie for konkret hvordan adkomster fra endepunkter for kollektiv transport og parkeringsplasser skal anlegges og organiseres.

Utredningstema

Friluftsliv

Det må gjøres greie for status for bruken av disse sentrale deler av Bymarka historisk og i dag, bl.a. om Skistua og Gråkallen som hovedturmål i marka og de nærliggende skråninger ned mot Kobberdammen og ut mot Revberget som urørte naturområder en del av kjernesonen i Bymarka, Evighetsskogbeltet og nærområde til Bymarka naturreservat. Det må også gjøres greie for det potensialet områdene har for friluftsliv, ved gjenetablering av Skistua primært som hovedturmål i marka, slik det legges opp i Markaplanen.

Konsekvenser for friluftslivsbruken

Det må utredes konsekvenser av de ulike utbyggingsalternativer for dagens friluftslivsbruk i Gråkallområdet og denne delen av Bymarka. Særlig fordi dette handler om opplevelsesverdier i områder som er en del av kjernesonen i Bymarka og Evighetsskogbeltet, at det ligger som nærområde til Bymarka naturreservat, og at området generelt vender inn mot de mest skjermete delene av marka.

Det må klargjøres hvordan de aktuelle utbyggingene vil virke inn på turmuligheter og attraksjonen for friluftslivet i denne delen av Bymarka. Det må konkret vises hva en skal gjøre med stier, løyper og sammenhenger som blir avskåret, må nedlegges eller ikke blir mulig å etablere eller gjenetablere etter nedlegging av Forsvarets virksomhet.

Anleggsmønster for Trondheimsområdet for alpin- og sykkelaktivitet

Gråkallområdet var det første området med skiheis i Trondheimsområdet. Da det ble besluttet at Vassfjellanlegget skulle bygges ut, var dette et idretts- og kommuneinitiert prosjekt og det ble valgt fordi det ikke var ønskelig eller ga gode nok utviklingsmuligheter å bygge et større anlegg i Gråkallen. Det var da forutsatt at Gråkallen skulle videreføres med et mindre turmåtilknyttet anlegg. Utbygginga av Vassfjellet skulle suppleres med mindre anlegg som lå mer lett tilgjengelighet fra bydelene, som en hadde det den gang bl.a. i Blyberget. Sportsklubben Freidig anla et nærmiljøanlegg på Sørem, men dette hadde også for tungvint adkomst til at det fungerte som et nærmiljøanlegg. Bruken av anlegget forutsatte i praksis bilkjøring fram.

Det bør vises hvordan nærmiljøanlegg tilsvarende Tjønntia på østsida av byen kan etableres med lett adkomst som reelle nærmiljøanlegg i tillegg til Tjønntia. Aktuelle steder for slike anlegg kan være i Tomset- / Kastbrekkåsenområdet, Blyberget-/Byåsbakkenområdet og Granåsen.

Det er vesentlig at det gis en bred belysning av hvordan Vassfjellanlegget kan utvikles videre for å bli et fullt ut attraktivt og variert anlegg både for vinter- og sommerbruk. Det bør vises hvordan ressurser tilsvarende de som er tenkt brukt i Gråkallen kan bidra til å gjøre dette anlegget til et fullverdig attraktivt alpin- og sykkelanlegg. Det ble anlagt snøsikkert i Vassfjellet for at det skulle kunne utvikles videre, men mulighetene er langt fra utnyttet.

Den begrensede bruken av Vassfjellet, og at mange velger å reise til Åre, Oppdal eller Meråker gjør at Vassfjellets potensial og utviklingsmuligheter ikke blir utnyttet og at det f.eks. ikke er grunnlag for en funksjonell bussforbindelse.

Det må gjøres greie for hvilket anleggsmønster en ønsker å legge opp til for å dekke behovet for denne typen bakkeanlegg for ulike brukergrupper i befolkninga og for de aktuelle idrettene i Trondheimsområdet. Dette må ses i forhold til de store anleggene i Åre, Meråker og Oppdal, Vassfjellet og bydelsnære anlegg av type Tjønntia.

Det må konkret gjennomgås hva en kan oppnå av anleggsdekning gjennom en kombinasjon av et videreutviklet Vassfjellanlegg og anlegg av reelt boligtilknyttete leike- og rekrutteringsanlegg i tillegg til Tjønntia. Næranlegg må være næranlegg og ikke kreve transport som omtrent tilsvarer det som kreves for å nå Vassfjellet. De skal ikke ligge slik at de f.eks. i stor grad i praksis krever foreldrekjøring av yngre brukere. Det er grunn til å tro at et videreutviklet Vassfjellanlegg kan bli så attraktivt at mange flere oftere vil velge å dra hit heller enn å dra til steder som Oppdal og Åre. Det kan

også gi helt andre muligheter for at ulike gruppers aktiviteter innen anlegget kan skjermes fra andres, f.eks. idrettens organiserte treningsaktiviteter.

Det må illustreres hvordan alternativ bruk av tilsvarende midler som er aktuelle å bruke i Gråkallen kan brukes til videreutvikling av Vassfjellanlegget slik at en kan gi organisert aktivitet i idretten gode og skjermete aktivitetsmuligheter.

Økonomiske forutsetninger og konsekvenser

Alpinanlegg er kostbare og krevende å drive. Anleggene i Gråkallen har vært drevet av et idrettslag, av Trondhjems Skiklub. I svært mange perioder har denne drifta vært vanskelig. Vassfjellanlegget ble bygget etter initiativ fra idretten og kommunene og var eid og drevet på dette grunnlaget. Det er kun noen få minutter lenger til Vassfjellet enn Gråkallen fra Trondheim sentrum. På tross av denne beliggenheten meget nær en stor by har anlegget vært gjennom to konkurser. Dagens drift krever ikke at store investeringer skal nedbetales. Likevel er det slik at anlegget først de aller siste år, i gode driftsår i forhold til driftstid, har oppnådd akseptabel økonomisk drift.

Sp.kl. Freidig anla Søremsbakken for ca 30 år siden. Klubben greide ikke å drive dette anlegget. Det ble nedlagt og etter mange år nedmontert og tilbakeført. Tilsvarende erfaringer har en fra idrettens etablering av anlegg for freestyle i Gråkallen og ved Litjvatndelen av Jonsvatnet.

Økonomiske forutsetninger og konsekvenser må utredes

Det må beregnes kostnader for de ulike alternativene og hvordan de skal finansieres. Det må gjøres greie for hvilke forutsetninger som må ligge til grunn for økonomisk drift i form av det som en ut fra erfaringer kan regne med av antall driftsdager vinter / sommer, prisnivå, forutsetninger når det gjelder p-plass-kapasitet. Det må utredes den økonomiske risiko og sårbarhet i forhold til snøsikkerhet værforhold og klimautvikling. Det må gjøres greie for hvordan et nytt anlegg vil påvirke driften av Vassfjellet og mulighetene for å videreutvikle Vassfjellanlegget til et virkelig innholdsrikt og attraktivt anlegg. Det må også gjøres grei for hvordan et middels anlegg i Gråkallen vil påvirke mulighetene for å etablere og greie å drive flere nærmiljøanlegg som Tjønntia, som reelt ligger med lett tilgjengelighet fra der mange bor.

Beregninger av kostnader til drift på grunnlag av konkrete og kontrollerbare oversikter over personalbehov, maskin- og materiellbehov, fornyelses-, vedlikeholds og sertifiseringskostnader osv. Det må gjøres rede for bakgrunnen for bruk av de erfaringer og erfaringstall som en tar i bruk som grunnlag for beregningene.

Det må konkretiseres på hvilket økonomisk grunnlag det skal drives kollektiv transport til anleggene, hvilke kostnader som kreves for å oppnå en god nok dekning og hvilken risiko det er for at denne ikke kan drives og at privatbilkjøring må forutsettes å erstatte felles transportløsninger.

Det må gjøres greie for hvilken organisasjon som skal stå ansvarlig for anleggene og hvordan drifta skal organiseres. Siden det er den organiserte idretten som står bak dette, må det gjøre greie for hvordan aktuelle klubber og kretser tar ansvar for anleggenes organisering og drift slik en ikke oppnådde det for Vassfjellanlegget.

Det må gjøres greie for hvordan idrettens trening skal prioriteres i forhold til allmenn bruk og hvilke konsekvenser dette har for tilgjengeligheten til de ulike deler av anlegget og for den økonomiske driften.

Natur- og friluftslivsorganisasjonene vil forutsette at det avsettes et fond i tilfellet anlegget ikke er drivverdig og må tas ned slik Søremsanlegget ble. Det må utredes hva som vil bli kostnadene med riving og tilbakeføring og fondets størrelse må svare til forventete kostnader med dette.

Ved beregning av økonomien til aktuelle anlegg må man ikke kun se på hvor lang sesongen er i dag. På samme måte som man må ta høyde for mer nedbør i fremtiden når man planlegger kulverter og ledningsnett, må man også planlegge for at skisesongen for vinterbruken av anleggene generelt vil bli kortere i fremtiden og variere mer og være mer ustabil enn tidligere.

Transport

Gråkallområdet ligger midt inne i kjerneområdene i Bymarka. Det er i Markaplanen tydelig forutsatt at biltrafikken innover i marka skal begrenses. Dette betyr at en vesentlig del av transportbehovet til Gråkallen bør dekkes opp med kollektiv- eller fellestransporter og at det ikke legges opp til svære utbygginger av parkeringskapasitet.

Konsekvenser av transport i Gråkallområdet

Det må i forhold til alle alternativer gjøres greie for hvordan tilbringertjenesten skal legges opp ved kollektiv transport eller annen fellestransport og bil. Det må konkretiseres hvordan kollektivtransporten skal legges opp og gjøres greie for erfaringer ved slik drift fra andre steder. Det må gjøres greie for fra hvor busser skal gå fra, om det beror på overgang fra andre bussforbindesler, om det forutsetter oppsamlingsparkering og om det skal legges opp til bilbruksrestriksjoner i

Fjellsetervegen og om evt. slike restriksjoner skal gjelde også for biltrafikk knyttet til turgåere.

Hvis en legger opp til tilbringertjeneste i stor grad med buss, må det klargjøres hvilken parkeringskapasitet det skal legges opp til i Skistuområdet og hvilke trafikkmengder det vil medføre dersom kollektiv transport ikke blir attraktiv nok eller økonomisk mulig å drive og bedre biltilgjengelighet må til for økonomisk drift.

Det må gjøres greie for tidsforbruket ved å komme til Gråkallen ift. tilsvarende transportavstand til Vassfjellet og til aktuelle lokaliseringer av bolignære anlegg som Tjønntlia. Det må gå klart fram hva som er kjøretida Gråkallen i forhold til Vassfjellet fra ulike deler av byen. Iflg. gulesider.no er kjøretida fra sentrale Trondheim ca 25 min til Vassfjellet og ca 17 min til Gråkallen.

Det må gjøres greie for hvordan parkering for anleggene skal organiseres ift. parkering for turgåere.

Parkeringsplasser

Det må vises konkret hvilke arealer som forutsettes utbygd for anleggene og hvordan disse skal avgrenses mot områdene rundt.

Naturmangfold

Områdene som er aktuelle å bygge ut er attraktive naturområder med viktige naturverdier for turgåere. Det kan også inneholde viktige naturmangfoldverdier i skog. Det utgjør en del av kjernesonen i marka i kommuneplanen og Evighetskogbeltet som kommunen har administrativt vernet som et større kommunalt forvaltet verneområde. Det ligger som et randområde til Bymarka naturreservat og det vender inn mot de mest skjermete delene av marka. Det ligger som en del av de skjermete områder i Bymarka for dyrelivet.

Områdene er dominert av åpne skog- og myrområder og med et større sammenhengende skogområde i lia ned mot myrene sør for Tjuvsprangfjellet som framstår som et intakt naturmiljø uten påvirkning fra hogst og andre inngrep. Områdene ligger så høgt og er for en stor del myrlendt. De er svært utsatt for slitasje ved bare litt økt ferdsel og bruk.

Det må gjøre greie for hvordan naturmiljøet kan bli påvirket av utplaneringer og terrengbehandling med tørrlegging, gjødsling og tilsåing og avrenning fra området.

Kartlegging av naturmiljøet

Naturmiljøet i skog, myr og bekker må kartlegges etter vanlige kartleggingsmetoder. Det må redegjøres for hvordan dette vil påvirke naturmiljøet som Evighetskogbeltet er avsatt for å verne om og Bymarka naturreservat som planområdet grenser til.

Det må gjøres rede for sårbarhet og konsekvenser fra slitasje ved bare litt økt ferdsel og bruk, påvirkning fra utplaneringer og terrengbehandling med tørrelegging, gjødsling og tilsåing og avrenning fra området. Det må gjøre greie for bruk av vann til snøkanoner og påvirkning av naturmangfoldet i området.

Landskapsvirkninger

Gråkallområdet er svært synlig fra hele Trondheimsområdet, Gauldalen og områdene langs Trondheimsfjorden. Gråkallen- og Lillegråkallenliene ligger som nærområder og nærmeste omgivelser til viktige relativt uberørte deler av marka og er svært synlig herfra. Kobberdammen er en av de mest attraktive fredlige raste- og oppholdsområdene i Bymarka. Det er i dag avgrenset av skogslirer som er uberørt av landskapsvirkninger fra tekniske inngrep. Det er disse liene som skal bygges ut med alpin- og sykkelanlegg.

Kartlegging av landskapsvirkning

Det må vises hvordan anleggene blir synlige fra byen og omgivelsene av uthugginger og anlegg. Særlig viktig er det å vise hvordan anleggene vil vises i mørket når de skal være opplyst.

Det må særlig gjøres greie for hvordan nærområdene rundt Gråkallen og Lillegråkallen, mot Revberget, Bymarka naturreservat og Kobberdamområdet, som i dag er av de verdifulle skjermete delen av marka, blir påvirket av anleggene.

Klima

Vi ser det som positivt at man skal utrede klimabelastningen i prosjektene. Det er viktig å ikke kun se på den økte trafikken opp til stor høyde midt i marka i forhold til å ha et anlegg på lavere høyde nær byen.

Utredning av konsekvenser for klimautviklingen

Perspektivet for utredning av konsekvenser for klimautviklingen må være de mål en har om generelt å dempe utslippskonsekvenser fra bl.a. idrett- og fritidsaktiviteter og mål om i framtida å oppnå et anleggs- og tilretteleggingsmønster som kan ivareta dette. I slike oversiktsbetraktninger må en også se på klimapåvirkninger av endret markanvendning. Vi har erfart at når man skal se på klimabelastning av ulike prosjektet, glemmer man ofte markanvendning. Om man åpner opp store områder i skogen uten at det får vokse til igjen, vil karbonet som er lagret i jord og vegetasjon bli frigitt ut i atmosfæren istedenfor å være bundet.

Støy og lydspredning

Utbyggingene vil gi støy både ved drifta av anleggene ved heiser og maskiner og gjennom økt motorisert trafikk av biler og busser opp Fjellsetervegen og i Fjellseter – Skistuoområdet og fra høyttaleranlegg ved bakkene.

Kartlegging av støypåvirkning

Der må redegjøres for hvordan anleggene vil bidra til økt støy både ved drifta av anleggene ved heiser og maskiner og gjennom økt motorisert trafikk av biler og busser opp Fjellsetervegen og i Fjellseter - Skistuoområdet og høyttaleranlegg.

Det må bl.a. gjøres greie for hvordan opplevelsesverdiene i Bymarka naturreservat og Evighetskogbeltet blir støypåvirket. Kobberdammen er en av de mest attraktive fredlige raste- og oppholdsområdene i Bymarka. Det må særlig gjøre greie for hvordan disse urørte områdene blir påvirket for folks bruk av områdene ut fra at de er særlig skjermete og vakre for stille naturopplevelser.

Forholdet til andre planer for markaområdene

Man må gjøre greie for hvordan utbyggingen av Gråkallområdet forholder seg til andre planer. I henhold til Markaplanen fra 2002 vil alpinanlegget og omgjøring av Forsvarets forlegning til kursvirksomhet være plassert i mellomsonen, nær kjernesonen, eller til og med i kjernesonen etter Markaplanen.

I Markaplanen står det:

”At markaarealene sikres er en hovedforutsetning for at byens befolkning skal ha gode forhold for å drive friluftsliv i framtida. Dette er spesielt viktig i en situasjon

hvor byen har begrenset med arealer i forhold til anbefalte normer. Innafor markagrensa er friluftslivsinteressene de viktigste, mens forvaltningen av skogressursene og områdene er viktig for å forvalte verdiene.”

”Påvirkninger fra anlegg, utbygging og aktivitet som ikke har noen funksjon for friluftsliv eller i markaforvaltningen, skal begrenses mest mulig. Ikke markatilhørende virksomheter bør flyttes ut av marka når det er behov for utvidelse eller omlegging. I slike tilfeller skal områdene tilbakeføres til naturområder.”

”Det er et mål å redusere biltrafikken inn i marka.”

Om det skal legges opp til å tillate utbygginger i kjernesonen av Bymarka i dette omfanget, må det avklares om markaplanen skal enses som gjeldende eller om det må forutsettes grunnleggende endringer av denne. Markaplanen er et dokument som natur- og friluftslivsorganisasjonene har brukt mye tid på å bidra til og som vi betrakter som en ”samfunnskontrakt” mellom kommunen og friluftslivet. Denne vil være uten noen mening dersom det åpnes utbygginger i Gråkallen. Å overkjøre Markaplanen er å vise manglende respekt for den store medvirkningsinnsats om ble lagt ned i samarbeidet med kommunen fram til den ble lagt fram og vedtatt i 2002. Idretten ved idrettsrådet var også med i dette arbeidet.

I tillegg til utredninger av forholdene for friluftslivet ble det som en oppfølging av Markaplanen fram mot 2004 utredet idrettens interesser i marka. I dette arbeidet, som idretten vært sterkt inne i, kom det ikke fram noe behov for anlegg som nå fremmes for Gråkallen.

Det må gjøres greie for status i forhold til planforutsetninger eksisterende planer

Det må konkretiseres i utredningene hvordan utbyggingsalternativene forholder seg til gjeldende planforutsetninger.

Nedleggelse av anlegget

Det er ikke kun forholdene knyttet til nedleggelse av alpinanlegget som må utredes og tas med i beregninger av økonomien ved anleggene. Det må også utredes kostnader ved nedleggelse, riving og tilbakeføring av bygningene, på Lille Gråkallen i den grad disse er forutsatt beholdt som deler av alternativene.

Som vi har nevnt over kan økonomien for slike anlegg bli krevende og man må derfor ha en plan for hvordan anleggene en dag kan legges ned og områdene tilbakeføres. Bl.a. viser erfaringene med drifta av alpinanleggene i Vassfjellet og Søremsåsen og

freestyleanleggene i Gråkallen og ved Litjvatnet hvor krevende drifta av slike anlegg er. Det gjør også drifta en en meget lang rekke med alpinanlegg rundt om i landet.

Ved en utbygging i området vil dagens ansvarlige for militærforlegningen på Lillegråkallen se fordelene ved besparelse ved å slippe de store kostnadene det er å rive denne. Bestemmer man seg seinere for å følge opp markaplanen og begrense aktiviteten i marka, må kommunen stå for kostnadene dersom dette ikke er lagt inn som forutsetning ved utbygginger i Gråkallen at ansvarlig for anleggene må garantere for slike utgifter.

Dersom det ikke er tatt hensyn til dette ser vi en stor risiko for at man ved en vanskelig økonomisk situasjon for et anlegg vil velge å bygge ut enda mer i området. Da finnes det risiko at kapitalsterke kommersielle aktører kommer inn og får lov til videreutvikle disse sentrale deler av Bymarka til helt andre formål enn det som har med friluftsliv og naturbruk å gjøre, som hotell, konferanseanlegg eller lignende og med større kommersielle aktivitetsanlegg.

Forholdene rundt nedlegging og tilbakeføring både av alpinanlegg og militærforlegning må utredes

Det må gjøres greie for både formelle, praktiske og økonomiske forhold knytta til tilbakeføring av aktuelle anlegg. Her må man gjøre en beskrivelse av hva man tenker seg skal gjøres for å tilbakeføre anlegget til naturen, hva det koster og hvordan dette skal finansieres.

I FOR 2002-05-03 nr 446: Forskrift om bygging og drift av taubaner og kabelbaner står det:

”§ 9. Konesjonshavers plikter

Konesjonshaveren plikter dersom det ikke er urimelig tyngende, å unngå ødeleggelse av natur, miljø, plante- og dyreliv, samt rette på skader på naturen i forbindelse med taubaneanlegget, f.eks. ved tilsåing og påfylling av masse. Når taubaneanlegg ikke lenger er i drift skal konesjonshaveren fjerne installasjonene og rydde traseen. Dersom konesjonshaveren ikke overholder sin plikt til å rydde og fjerne installasjonene, kan vedkommende myndighet beslutte å få dette arbeidet utført av andre på konesjonshaverens eller eierens bekostning. ”

Med hilsen

Forum for Natur og Friluftsliv Sør-Trøndelag

Kopier:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag,
Sør-Trøndelag fylkeskommune,
Trondheimsregionens friluftsråd,
Idrettsrådet i Trondheim,